

Релігійне життя в Україні:

анотований бібліографічний список

2025. – Вип. 12. – 26 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Більшість пасторів тепер використовують штучний інтелект для підготовки проповідей — дослідження [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що нове дослідження засвідчило стрімке зростання використання ШІ у служінні: понад половина пасторів регулярно застосовують AI-інструменти для підготовки проповідей та роботи з текстами. Найпопулярнішими сервісами серед церковних лідерів стали ChatGPT і Grammarly. Попри активну інтеграцію технологій, пастори визнають низку серйозних викликів щодо використання ШІ: можливість дезінформації та богословських помилок у згенерованих текстах; ризик зменшення ролі особистого духовного наставництва; питання конфіденційності та безпеки даних; необхідність прозорості та відповідальності. Водночас церковні лідери наголошують: AI не може і не повинен замінити живе служіння, духовний досвід і богословську відповідальність.* Текст: https://risu.ua/bilshist-pastoriv-teper-vikoristovuyut-shtuchnij-intelekt-dlya-pidgotovki-propovidej--doslidzhennya_n160802

2. Бучацька єпархія УГКЦ відзначає своє 25-річчя [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 30 листоп. – Електрон. дані. *За повідомленням Департаменту інформації Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ), 30 листопада Бучацька єпархія УГКЦ відзначає 25-річчя свого заснування урочистостями у катедральному соборі Верховних апостолів Петра і Павла в Чорткові, де відбувається архиєрейська Літургія*

та святкова мистецька програма. Наголошено на динамічному розвитку єпархії від моменту її створення, зміцненні духовного життя вірян і зростанні мережі храмів, монастирів, освітніх і благодійних закладів. Зазначено, що єпархія стала важливим духовним і культурним осередком регіону, а її служіння має особливе значення в умовах сучасних викликів для України. Текст: https://risu.ua/buchacka-yeparhiya-ugkc-vidznachaye-svoye-25-richchya_n160597

3. В Україну доправили Вифлеємський вогонь миру [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Вифлеємський вогонь миру вже доправили до Львова та Києва. Урочиста його передача скаутам із різних країн світу відбулася в австрійському Лінці. До церемонії долучилася й делегація пластунів, яка передала вогонь до Відня, а звідти – в Україну. Естафету прийняли залізничники, які й доставили Вифлеємський вогонь до Львова та Києва. Майже 40 років пластуни продовжують в Україні скаутську традицію — передають Вогонь з Вифлеєму. Цьогоріч вже вп'яте в різні куточки країни його доставлять потягами Укрзалізниці. З року в рік Вифлеємський вогонь нагадує нам про важливість єдності та підтримки, про боротьбу світла та темряви. Текст: https://risu.ua/v-ukrayinu-dopravili-vifleyemskij-vogon-miru_n160797

4. Ватикан в ООН: Українські діти повинні повернутися до своїх родин [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 5 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що Святий Престол і надалі докладатиме зусиль, щоб українські діти та військовополонені повернулися до своїх родин. Про це йдеться в заяві Постійного представництва Святого Престолу при Організації Об'єднаних Націй з нагоди спеціальної надзвичайної сесії Генеральної Асамблеї 3 грудня. Зауважено, що Святий Престол також просить країни, що зібралися в ООН, відмовитися від пасивності та надати конкретну підтримку будь-якій ініціативі, яка може привести до справжніх переговорів і тривалого миру. Наголошено, що Генеральна Асамблея

ухвалила резолюцію, в якій закликала РФ до «негайного, безпечного та безумовного повернення всіх українських дітей, яких було примусово перевезено або депортовано», та «припинити будь-які подальші дії з депортації, розлучення з сім'ями, зміни громадянства, усиновлення або передачі в прийомні сім'ї та індоктринації». Текст: https://risu.ua/vatikan-v-oon-ukrayinski-diti-povinni-povernutisya-do-svoyih-rodin_n160750

5. Вперше група українських військових-мусульман здійснила паломництво до Мекки [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 15 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що з Саудівської Аравії після здійснення умри (малого паломництва) повернулася група мусульман-військовослужбовців Збройних сил України (ЗСУ). Вони перебували там у складі офіційної делегації, координованої Духовним управлінням мусульман України «Умма» та Службою військового капеланства ЗСУ. Визначною подією для мусульманської спільноти та міжнародного іміджу України назвав це паломництво муфтії Духовного управління мусульман України «Умма» Мурат Сулейманов. Під час перебування у Мецці та Медині українські паломники здійснили сам обряд умри, молилися у мечеті пророка Мухаммада (мир Йому) та головній святині мусульман — мечеті Аль-Харам, відвідали цвинтар аль-Бакі, де поховані сподвижники пророка та побували в інших визначних місцях ісламської історії. Умра — надзвичайно важливий обряд в ісламі, який складається з виконання низки священних ритуалів. Здійснення такого паломництва є мрією для кожного практикуючого мусульманина і має великий вплив на духовний і моральний стан вірян. Текст: https://risu.ua/vpershe-grupa-ukrayinskih-vijskovih-musulman-zdijsnila-palomnictvo-do-mekki_n160964

6. Глава УГКЦ: «Жіноче василіанське чернецтво — невід'ємна частина духовної історії Київської Церкви» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 24 листоп. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Глава Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ) Блаженніший Святослав 22 листопада відкрив у Києві науковий симпозіум

«Жіноче василіанське чернецтво на Київських землях» з нагоди 425-річчя згадки про першу унійну жіночу спільноту в Києві та 20-річчя монастиря василіанок у Житомирі. Подію організували Провінція Пресвятої Тройці сестер Чину святого Василя Великого та Інститут історії Церкви Українського католицького університету. Глава УГКЦ підкреслив, що жіноче василіанське чернецтво — важлива, але часто «невидима» частина духовної історії Київської Церкви. Він закликав істориків досліджувати його коріння, особливо в Центральній та Правобережній Україні, щоб відновити пам'ять про монашество, підтримати відродження Церкви і чернечого життя. Блаженніший Святослав також нагадав про значення ювілеїв василіанського чину і про місію збереження духовної спадщини через архіви.

Текст: https://risu.ua/glava-ugkc-zhinoche-vasilianske-chernectvo--nevidyemna-chastina-duhovnoyi-istoriyi-kiyivskoyi-cerkvi_n160458

7. Гнесь І. Сучасні тенденції еволюції функцій християнських храмів у світовій практиці проєктування [Електронний ресурс] / Ігор Гнесь, Остап Заяць // Архітектур. дослідж. / Нац. ун-т. «Львів. політехніка». – 2025. – Т.11, № 3. – С. 35-47. *Вивчено трансформаційну роль релігійних споруд та їх багатофункціональність у сучасному суспільстві. Приділено увагу архітектурно-планувальним особливостям поєднання різних функцій в одному комплексі: релігійних, культурних, освітніх, комерційних, офісних. Запропоновано підхід до проєктування храмів як багатофункціональних структур, що одночасно слугували громадськими просторами. Наведено приклади сучасної сакральної архітектури Європи (Італії, Великої Британії, Норвегії), США та Китаю, проаналізовано їхні функціональні особливості. Зауважено, що храм як багатофункціональна структура може слугувати повноцінним громадським простором, а отримані результати корисні для сучасної української архітектурної практики.* Текст: <https://arch-studies.com.ua/web/uploads/pdf/5.pdf>

8. Горон Д. Статус російської мови й УПЦ МП в мирній угоді визначатиме європейське законодавство, — Зеленський [Електронний

ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 12 груд. – Електрон. дані. Президент України Володимир Зеленський під час спілкування з журналістами розповів, що підхід до статусу російської мови й УПЦ (МП) в мирній угоді визначатиметься європейським законодавством і міжнародним правом. На запитання, чи підтримують США позицію РФ щодо статусу російської мови та УПЦ (МП), Президент України відповів, що в проєкті рамкової угоди на 20 пунктів все написано згідно з міжнародним правом. За словами В. Зеленського, сформовано підхід до деяких пунктів згідно з тим, що Україна в майбутньому буде членом Євросоюзу. Тому ставлення до таких питань буде відповідним до європейського законодавства — до тих норм, які є базовими для ЄС. Текст: <https://detector.media/infospace/article/246262/2025-12-12-status-rosiyskoi-movy-y-upts-mp-v-myirniy-ugodi-vyznachatyme-ievropeyske-zakonodavstvo-zelenskyy/>

9. Гуренко В. А. Конституційно-правові засади визначення афілійованості релігійних організацій в Україні [Електронний ресурс] / В. А. Гуренко // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія : Право : зб. наук. пр. – 2025. – Т. 1, № 91. – С. 178-183. Проаналізовано конституційно-правові засади визначення афілійованості релігійних організацій в Україні в умовах воєнного стану. Обґрунтовано актуальність запровадження законодавчого механізму афілійованості як інструменту мінімізації зовнішнього впливу на релігійне середовище при збереженні свободи світогляду і віросповідання. Розкрито зміст ознак афілійованості, що охоплюють як юридично зафіксовані зв'язки, так і фактичну організаційно-канонічну підлеглість релігійних організацій іноземним центрам. Проаналізовано відповідність цього механізму міжнародним стандартам прав людини та критеріям необхідності й пропорційності державного втручання. Визначено практичні підходи до встановлення ознак афілійованості та окреслено потребу в чітких процесуальних гарантіях. Зроблено висновок про необхідність удосконалення правозастосовної практики шляхом запровадження прозорих процедур перевірки, належних стандартів доказування та узгодження

державної політики з принципами релігійного плюралізму. Текст:
<http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/343281>

10. Гуцул І. А. Нариси з історії помісної церкви Євангельських християн-баптистів села Недобойці 1925 – 2025 рр. : спогади і свідчення / Іван Андрійович Гуцул. — Кам'янець-Подільський : А. С. Панькова, 2025. — 303 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ77506** У «Нарисах» зібрано понад 30 тематичних розділів, які охоплюють ключові віхи становлення і розвитку церкви: від перших покаянь у 1924 р., звершення водного хрещення, утворення громади, будівництва дому молитви, до сучасного активного служіння - євангелізаційного, хорового, молодіжного, соціального, волонтерського та місіонерського. Особливу цінність становлять документально опрацьовані біографії служителів церкви різних поколінь, свідчення очевидців, особисті спогади, архівні світлини, а також детальні описи духовного пробудження у 1920-их рр. у селах Хотинщини.

11. Делегація УГКЦ зустрілася з австралійськими політиками в Сіднеї [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 12 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що делегація Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) на чолі з єпархом Мельбурнським Миколою Бичком і патріаршим економом Любомиром Яворським провела серію зустрічей із провідними політиками штату Новий Південний Уельс (Австралія) у Сіднеї — зокрема з прем'єр-міністром Крісом Міннзом, лідеркою опозиції Келлі Слоун та спікером Грегом Пайпером. Під час цих зустрічей представники УГКЦ поінформували австралійських парламентарів про ситуацію в Україні в умовах тривалої війни, зокрема гуманітарні виклики, питання освіти, насильницького вивезення дітей, стан вразливих груп населення та підтримку ветеранів. Обговорення також торкнулися ролі Церкви в наданні соціальної та гуманітарної допомоги постраждалим від війни, а делегація висловила вдячність за політичну підтримку України й української діаспори в регіоні. Текст:

12. Дем'янчук А. Сакральне мистецтво Римо-Католицької Церкви на землях України XVIII – початку XXI ст.: історико-культурний аспект / Андрій Дем'янчук ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. – 810 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б377545** У монографії висвітлено історію сакрального мистецтва Римо-Католицької Церкви (РКЦ) на землях України означеного періоду на прикладі відомих пам'яток, які є великою історичною та культурною цінністю. Проаналізовано історичні умови розвитку РКЦ та сакрального мистецтва на теренах України та визначено його основні етапи. Здійснено історичний огляд та аналіз пам'яток сакрального мистецтва РКЦ: основних святинь Львівської митрополії: всеукраїнських та дієцезіальних санктуаріїв, базилік, катедр і костелів, зокрема, костелів Львова (1860 - 1939), Києва (1797 - 1914) та ін. Представлено життєпис та історію культу покровителя Львівської архідієцезії блаженного архієпископа Якуба Стрепи та новітніх святих РКЦ в Україні: архієпископа Йосифа Більчевського та прелата Зигмунта Гораздовського.

13. «Живе телебачення» УГКЦ запустило дитячий YouTube-канал «Світлик» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 11 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що «Живе телебачення», медіаресурс Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ), запустило дитячий християнський канал «Світлик». Це простір для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, де вони можуть знайти вечірні казки, молитви, навчальні відео про букви, цифри, чесноти та дружбу, а також веселі пригоди головних героїв у дусі християнського виховання. «Світлик» — це ангелик, який допомагає юним глядачам відкривати красу світу й пізнавати його з любов'ю. Канал з'явився напередодні улюбленого дитячого

свята — дня святого Миколая. Нині канал пропонує два основні проекти. Перший — «Устинка», серія розважально-навчальних відео, авторкою яких є мама трьох дітей, катехитка з досвідом роботи вихователькою в садочку. У цих відео діти вивчають букви, перші слова, кольори й форми, знайомляться з початковими елементами катехизації, вчать ся дружити, слухають різдвяні історії. Другий проєкт — «Казки під зорями». Це колаборація з видавництвом «Свічадо», а також авторські історії, які озвучують для слухання перед сном. Текст: https://risu.ua/zhive-telebachennya-ugkc-zapustilo-dityachij-youtube-kanal-svitlik_n160877

14. Зустріч Зеленського з Папою означає нівелювання російських дипломатичних операцій, - Віктор Ягун [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 9 груд. – Електрон. дані. *Генерал-майор запасу Служби безпеки України (СБУ), колишній заступник голови СБУ Віктор Ягун проаналізував, чим важливий сьогоднішній візит Президента України Володимира Зеленського до Ватикану - в контексті переговорів із адміністрацією Дональда Трампа. В. Ягун оцінив візит Президента України до Ватикану як стратегічний крок, що зменшує вплив РФ на міжнародну дипломатію та підриває її спроби дискредитувати Україну. Візит до Папи Римського створює новий дипломатичний контекст для подальших переговорів із адміністрацією США, зокрема у зв'язку з можливим мирним планом. Втручання Ватикану як морального та дипломатичного авторитета може посилити легітимність української позиції, сприяти підтримці гуманітарних ініціатив (повернення полонених, депортованих дітей) і знизити простір для російської пропаганди та маніпуляцій. Зустріч слугує сигналом міжнародній спільноті, що Україна готова до діалогу, але водночас має підтримку сильних глобальних інституцій, що може стримати тиск на Київ. В. Ягун вважає, що аудієнція у Ватикані — це не просто символічний жест, а важливий геополітичний крок, який потенційно зміщує дипломатичну гру на користь України та знижує ефективність російських*

маніпуляцій на міжнародній арені. Текст: https://risu.ua/zustrich-zelenskogo-z-papoyu-oznachaye-nivelyuvannya-rosijskih-diplomatichnih-operacij---viktor-yagun_n160838

15. Качуровська О. Папа Франциск заповів частину своїх грошей Україні [Електронний ресурс] / Олена Качуровська // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 4 груд. — Електрон. дані. *Вказано, що покійний Папа Римський Франциск залишив «значну суму грошей» на придбання машин швидкої допомоги для України. Кошти він через заповіт передав монахині Люсії Карам, яка з початку російської агресії їздить в Україну з волонтерськими місіями. Монахиня-домініканка родом із Аргентини, як і покійний Франциск, але нині живе в Іспанії. Вона підтримувала тісні стосунки з понтифіком. Деталі розпорядження покійного понтифіка щодо карет «швидкої» монахиня не розкрила. Сума на це у заповіті також не названа.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4837645-papa-frantsysk-zapoviv-chastynu-svoikh-hroshei-ukraini>

16. Керівник військового капеланства ЗСУ та очільник УЦХВС обговорили плани співпраці [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 3 груд. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що начальник Служби військового капеланства Збройних Сил України (ЗСУ), полковник Олександр Вовкотеча 2 грудня відвідав Головний офіс Української Церкви Християн Віри Євангельської (УЦХВС), де зустрівся зі старшим єпископом Анатолієм Козачком. Під час зустрічі обговорено сучасний стан, плани розвитку та питання взаємодії Церкви та Служби військового капеланства ЗСУ. Зокрема, мова йшла про супровід нових капеланів, котрі отримали мандати та заходять на посади у різних військових підрозділах. Також говорили про матеріальну підтримку, до прикладу, забезпечення пальним. Служителі УЦХВС розповіли про численні заходи, які проводить Церква з метою підтримки військових капеланів, у тому числі про гуманітарну діяльність капеланів-добровольців, яких сьогодні служить майже півтисячі.* Текст:

https://risu.ua/kerivnik-sluzhbi-vijskovogo-kapelanstva-zsu-vidvidav-ofis-cerkvi-hristiyan-viri-yevangeliskoyi_n160700

17. Лиса А. Росія розгортає масштабну русифікацію ТОТ – розвідка [Електронний ресурс] / А. Лиса // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 1 груд. — Електрон. дані. *Як повідомила Служба зовнішньої розвідки України (СЗРУ), глава РФ В. Путін затвердив нову стратегію держнацполітики до 2036 р., що передбачає масштабну русифікацію й інтеграцію тимчасово окупованих територій (ТОТ) України, а також формування «єдиної російської ідентичності». Зауважено, що РФ планує масштабне розгортання пропагандистських програм у Донецькій, Луганській, Запорізькій і Херсонській областях, щоб усунути будь-які прояви національної свідомості, закріпити статус російської мови та посилити загальноросійську громадянську ідентичність. Такий курс фактично спрямований на пришивдшену русифікацію населення та агресивне витіснення української ідентичності. Стратегія також фокусується на «внутрішніх загрозах»: русофобії, викривленні історії, діях «недружніх країн» і ризиках виникнення етнічних анклавів. Кремль заявляє про намір зменшити конфлікти на національному й релігійному ґрунті, активізувавши використання соцмереж і відеоплатформ для просування «традиційних цінностей».* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4836849-rosiia-rozghortaie-masshtabnu-rusyifikatsiui-tot-rozvidka>

18. Мар'ян О. Радянські каральні органи: як саме вони працювали через РПЦ [Електронний ресурс] / Ольга Мар'ян // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 18 листоп. – Електрон. дані. *Йдеться про монографію Романа Скакуна «Агентура НКВС–МДБ–КДБ у православному єпископаті України (1939 – 1964)», яка базується на розсекречених архівах КДБ УРСР. Автор реконструює структуру агентурної мережі спецслужб у православному єпископаті — хто з єпископів і священників був завербований, які завдання отримував, як їх контролювали. Показано, що радянські*

каральні органи системно використовували Церкву як інструмент контролю й репресій: до співпраці залучалися не лише вищі церковні ієрархи, але й рядові священники та парафіяни, а також використовувалися печатки єпархій у секретній діяльності. Зазначено, що відмова від співпраці жорстоко каралася — тих, хто не погоджувався, переслідували або знищували. При цьому ті, хто співпрацював, часто мали церковну кар'єру, побудовану саме на агентурних зв'язках. Інститут історії Церкви УКУ, за словами дослідників, ще протягом трьох десятиліть після здобуття незалежності намагався зібрати ці архівні документи. Після відкриття архівів з'явилося більше даних про те, як працювала спецслужба в церковному середовищі, і це розкриває глибокий пласт історії репресивної системи. Науковці підкреслюють, що розуміння цих механізмів важливе не лише для оцінки історичного минулого — це дає ключі для розуміння сучасної ролі структур, які успадкували вплив і організацію радянської агентурної мережі (наприклад, церкви, пов'язаної з МП). Текст: https://risu.ua/radyanski-karalni-organi-yak-same-voni-pracyuvali-cherez-rpc_n160281

19. Міжнародний проект Центру гідності дитини УКУ представили у Словенії [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 2 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що презентація проєкту «Safeguarding. Безпека дитини в середовищі Церкви» відбулася у Любляні 18 листопада - у Всесвітній день запобігання та зцілення від сексуальної експлуатації, насильства й жорстокого поводження щодо дітей. Географія проєкту розширюється – після України, Польщі, Словаччини та Німеччини Словенія є п'ятою країною, де його представила команда Центру гідності дитини Українського католицького університету (УКУ). За повідомленням офіційного сайту УКУ, проєкт включає онлайн-курс «Safeguarding. Безпека дитини в середовищі Церкви» та виставку «Розпізнати. Реагувати», створену на основі ілюстрацій української художниці, іконописиці Уляни Креховець. Завдяки співпраці з групою щодо превенції насилля Конференції єпископів Католицької Церкви у Словенії та Інститутом Інтегрум,

матеріали курсу та виставка доступні і словенською мовою. Вони допоможуть місцевому духовенству, мирянам, які мають уряд в Церкві, розпізнавати й запобігати насильству над дітьми в середовищі Церкви. Окремою темою зустрічі став український досвід впровадження системи захисту дітей в умовах повномасштабної війни, залучаючи мистецький підхід до висвітлення проблеми. Текст: https://risu.ua/mizhnarodnij-proekt-centru-gidnosti-ditini-uku-predstavili-u-sloveniyi_n160683

20. Музиченко Я. Церква рашизму. У Києві презентують виставку про релігійні структури як інструмент війни [Електронний ресурс] / Ярослава Музиченко // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 28 листоп. – Електрон. дані. Зазначено, що у Києві презентували виставку «Церква рашизму», присвячену тому, як релігійні структури РФ, зокрема РПЦ, стали інструментом війни та державної пропаганди. Експозиція показує історичні витоки ідеології «рашизму», роль духовенства у формуванні мілітаристичних наративів і поширенні кремлівської пропаганди. Виставка демонструє, як релігійні інституції використовують для виправдання агресії, підтримки окупаційної влади та легітимації насильства, і закликає суспільство критично осмислити маніпулятивне використання віри у війні проти України. Текст: https://risu.ua/cerkva-rashizmu-u-kiyevi-prezentuyut-vistavku-pro-religijni-strukturi-yak-instrument-vijni_n160560

21. На Львівщині презентували віднайдений натільний хрестик XII - XIII століття [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 2 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у серпні 2025 р. Львівський історичний музей поповнив свою колекцію трьома натільними хрестиками, датованими кінцем XI — початком XIII ст., які передала Київська митниця як вилучені або конфісковані культурні цінності. Артефакти — двобічні, литі з бронзи та декоровані емаллю — належать до домонгольського періоду і є автентичними представниками натільного християнського металопластичного мистецтва часів Київська Русь. Знахідка має важливе значення для досліджень: розширює корпус відомих артефактів сакрального

мистецтва Київської Русі; забезпечує матеріальну основу для аналізу поширення християнства, релігійної практики та іконографії на початкових етапах християнської традиції на теренах ранньоруської державності. Передача хрестиків до музею відображає також сучасну політику збереження та повернення культурної спадщини, зокрема незаконно вивезених археологічних об'єктів, що має значення й для історії реституції культурних цінностей. Текст: https://risu.ua/na-lvivshchini-prezentuvali-vidnajdenij-natilnij-hrestik-xii-xiii-stolittya_n160677

22. Найчук А. В. Релігійна ідентичність у політичній трансформації сучасного українського суспільства [Електронний ресурс] / А. В. Найчук, Ю. М. Черелюк // Політикус. – 2025. – № 4. – С. 123-127. Доведено, що релігійна ідентичність, будучи динамічним і поліфункціональним феноменом, виконує інтеграційну, мобілізаційну та легітимуючу функції, але водночас здатна генерувати ризики політизації та конфліктогенності. В сучасних умовах вона перетворилася на один із ключових компонентів національної самосвідомості та засобів мобілізації й консолідації українського суспільства. Проаналізовано основні етапи трансформації релігійної ідентичності – від відродження після радянського періоду до створення Православної Церкви України (ПЦУ) та отримання Томосу як символів духовної незалежності. Відзначено тенденцію відмежування від структур, пов'язаних із концептом «руського миру», що підсилює значення релігійної ідентичності як чинника суспільної стійкості та опору зовнішній агресії. Текст: http://politicus.od.ua/4_2025/22.pdf

23. Науковці «Давнього Галича» розробили 3D-екскурсію Успенським собором [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 13 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що науковці національного заповідника «Давній Галич» розробили 3D-екскурсію Успенським собором, який 800 років тому був центром освіти, культури та книгописання у княжому Галичі. Про це представникам медіа під час Туристичного форуму в Галичі повідомив гендиректор Національного заповідника «Давній Галич» Володимир Олійник.

Він зауважив, що таку опцію вдалося створити завдяки коштам з обласного бюджету. Також для цього науковці працювали в архівах над пошуком архітектури та дизайну собору, який вважають визначною пам'яткою архітектури XII ст. Галицький Успенський собор, Церква Пресвятої Богородиці — головний храм княжого Галича та другий за розміром храм Руси-України (після Софійського собору у Києві). Перша згадка про Успенський собор відноситься до 1187 р., у зв'язку зі смертю його будівничого — князя Ярослава Осмомисла. З XII ст. був кафедральним собором Галицької єпархії, а з XIV ст. - Галицької Митрополії, другої в Русі-Україні після Київської. Фундаменти собору у 2018 р. визнані об'єктом культурної спадщини національного значення, який внесли до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Текст: https://risu.ua/naukovci-davnogo-galicha-rozrobili-3d-ekskursiyu-uspenskim-soborom_n160937

24. "Об'єднавчий Собор здолав зовнішню штучну ізоляцію українського православ'я та його внутрішні поділи", - очільник ПЦУ [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 15 груд. – Електрон. дані. Подано інформацію, що 15.12.2018 у стінах Софії Київської відбувся Об'єднавчий Собор, який відкрив нову сторінку буття православ'я в Україні – як єдиної помісної автокефальної Православної Церкви. З цієї нагоди Митрополит Епіфаній зазначив, що Об'єднавчий Собор здолав зовнішню штучну ізоляцію українського православ'я та його внутрішні поділи: повернуто три розділені гілки до єдиної канонічно вірної структури – помісної Православної Церкви України (ПЦУ). Тієї Церкви, яка від Його Всесвятості Вселенського Патріарха Варфоломія та Святого і Священного Синоду Вселенського Патріархату отримала Томос про автокефалію. Тож можна вважати, що в цьому річницю історичного Об'єднавчого Собору, українці відзначають і цьому річницю народження ПЦУ, створення якої було одноголосно підтримане усіма делегатами Собору, присутнім єпископатом, духовенством, вірянами. Текст: <https://risu.ua/obyednavchij-sobor-zdolav->

25. Палій Н. Сакральні Карпати: в Івано-Франківську зібралися на форум дослідники і популяризатори історико-культурної спадщини регіону [Електронний ресурс] / Наталя Палій // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 27 листопада в Івано-Франківську Університет Короля Данила організував III Міжнародний форум «Сакральні Карпати: діалог традиції та новаторства». Під час заходу розглянули питання розвитку сакрального туризму та мистецтва в Карпатському регіоні України, зокрема, на Покутті та Буковині. Розпочався захід із благословення від духовенства Православної церкви України (ПЦУ) та Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ). Основною частиною форуму «Сакральні Карпати» стали дві панельні дискусії («Сакральна карта Карпат: між духовністю, культурою і туристичними практиками» та «Мистецький код Покутсько-Буковинського краю»), у межах яких свої тематичні доповіді та презентації представили вчені, митці, дослідники національної спадщини регіону і ті, хто займається її популяризацією, а також – реабілітацією військових. Вітав форум гість з Румунії Vasile Duciș, голова комуни Бістра. Він поділився своїм баченням спільного в культурі та етносі українців і румунів. Також відзначив, що є хороша співпраця між регіонами, яка постійно поглиблюється. Зокрема, під час форуму підписали меморандум про співпрацю між Університетом Короля Данила та комуною Бістра. У доповідях учасників форуму наголошувалося на важливості збереження народних ремесел і перспективах підтримки художніх промислів на державному рівні; розглядалося питання про відомих покутських просвітителів і роль духовенства в дослідженні, популяризації та розвитку Карпатського краю у другій половині XIX — початку XX ст. У межах форуму представили виставку писанок, які є частиною Музею Писанки, що належить до Коломийського Національного музею народного мистецтва. Текст: <https://risu.ua/sakralni-karpati-v-ivano->*

[frankivsku-zibralisya-na-forum-doslidniki-i-populyarizatori-istoriko-kulturnoyi-spadshchini-regionu_n160653](#)

26. Папа Лев вважає, що Італія може стати посередником у переговорах про мир в Україні [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 3 груд. – Електрон. дані. *На думку Папи Римського Лева XIV, посередником у переговорах про досягнення миру в Україні може виступати Італія. Про це повідомило "Vatican News". Папа Лев XIV, зокрема, наголосив на ролі Європи в пошуку шляхів припинення війни в Україні. Він додав, що Святий Престол може заохочувати таке посередництво для пошуку рішення, яке забезпечило б справедливий мир в Україні. Папа Римський зазначає, що роль Італії може бути дуже важливою. Культурно та історично Італія має здатність виступати посередником у розпал конфлікту, який існує між різними сторонами: Україною, РФ, США.* Текст: https://risu.ua/papa-lev-vvazhayeshchoitaliya-mozhe-stati-poserednikom-uperegovorah-pro-dosyagnennya-miru-v-ukrayini_n160701

27. Патріарх Святослав закликав вірних в Австралії плекати українську спадщину та подякував за солідарність [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що Глава Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Блаженніший Святослав під час проповіді 7 грудня у катедральному храмі Святих апостолів Петра і Павла в Мельбурні (Австралія) говорив вірним про важливість збереження національної ідентичності українців за кордоном, попри географічну віддаленість, та підкреслив, що українці в Австралії залишаються невід'ємною частиною духовної спільноти Церкви. Глава УГКЦ відзначив, що українська земля — не просто територія, а «місце гідності, свободи і спадщини», яку не можна зрадити навіть задля миру, і звернув увагу на агресію проти України як спрямовану не лише на землю, а на знищення народу. Наголошено на ролі Церкви як об'єднуючого чинника для українців за кордоном.* Текст: https://risu.ua/patriarh-svyatoslav-zaklikav-virnih-v-avstraliyiplekati-ukrayinsku-spadshchinu--ta-podyakuvav-za-nezminnu-solidarnist_n160794

28. Посол України при ООН уперше взяв участь у Всесвітньому з'їзді посланців Хабаду [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 18 листоп. – Електрон. дані. *За повідомленням Федерації єврейських громад України (ФЄГУ), посол України при ООН Андрій Мельник уперше взяв участь у Всесвітньому з'їзді посланців Хабаду (Kinus Hashluchim) у Нью-Йорку — найбільшому щорічному зібранні руху Хабад, яке цього року об'єднало понад 6000 рабинів і посланців із більш ніж 100 країн. Візит посла відбувся на запрошення ФЄГУ. Українську делегацію очолив Голова Ради єврейських громад України, рабин Мейєр Стамблер. Послу України при ООН подарували щойно видану Тору українською мовою — результат кількарічного проекту, реалізованого ФЄГУ. Посол назвав цю подію важливою і символічною, наголосивши: вихід Тори українською мовою — це ще один крок до нашої майбутньої перемоги.* Текст: https://risu.ua/posol-ukrayini-pri-oon-upershe-vzyav-uchast-u-vsesvitnomu-zyizdi-poslanciv-habadu_n160295

29. Православна Церква України відзначила дослідників Голодомору до роковин вшанування пам'яті жертв геноциду [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2025. – 28 листоп. – Електрон. дані. *Йдеться про відзначення Православною церквою України 27.11.2025, до Дня вшанування пам'яті жертв Голодомору геноциду, видатних дослідників злочину комуністичного режиму, вчиненого проти української нації. Від імені Митрополита Київського і всієї України Епіфанія Архімандрит Михайлівського Золотоверхого монастиря отець Феодосій вручив Орден святого великомученика Юрія Переможця "за жертвовність у захисті добра та правди" завідувачу кафедри історії світового українства Київського національного університету (КНУ) імені Тараса Шевченка професору Володимиріу Сергійчуку, який протягом понад 15 років працював в архівах України, збираючи дані про знищених дітей у роки геноциду, результатом чого стало документальне встановлення, що в роки Голодомору геноциду було знищено понад 4 млн українських дітей. Також Орденом святої рівноапостольної княгині Ольги "за жертвовну любов та віддану працю на*

благо української народу" нагороджено голову Національної асоціації дослідників Голодомору геноциду українців Олесю Стасюк, за ініціативою якої у 2019 р. було подано заяву до Служби безпеки України (СБУ) про відкриття кримінального провадження щодо виконавців Голодомору геноциду. У ПЦУ наголосили, що такі відзнаки є не лише виявом поваги, а й символом підтримки тих, хто присвятив свою діяльність боротьбі за історичну справедливість і збереження національної пам'яті. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/192426/>

30. Представник УГКЦ взяв участь в інтронізації Глави Румунської Греко-Католицької Церкви [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 19 листоп. – Електрон. дані. Подано інформацію, що 15 листопада в катедральному соборі Пресвятої Трійці у місті Блаж (Румунія) відбулася інтронізація нового Глави Румунської Греко-Католицької Церкви (РГКЦ) — Блаженнішого Клаудіу-Лучіана Попа. Зазначено, що Українську Греко-Католицьку Церкву (УГКЦ) на цій церемонії представляв владика Андрій Хім'як, єпископ-помічник Київської архієпархії та Секретар Синоду Єпископів УГКЦ. Свято зібрало представників єпископату, духовенства, мирян, а також гостей із інших Східних Католицьких Церков. Було зачитано вітальний лист від Папи Лева XIV (лист-підтвердження), а також привітання від Президента Румунії — підкреслювалася значущість ГКЦ для суспільного та міжконфесійного діалогу. У своєму вітальному листі Глава УГКЦ Блаженніший Святослав підкреслив довіру до нового Предстоятеля та висловив сподівання на подальшу співпрацю між УГКЦ та Румунською Греко-Католицькою Церквою. Текст: https://risu.ua/predstavnik-ugkc-vzyav-uchast-v--intronizaciyi-glavi-rumunskoyi-greko-katolickoyi-cerkvi_n160318

31. Представник УГКЦ виступив на єкуменічній конференції в Фінляндії, де аналізували феномен «русского міра» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 5 груд. – Електрон. дані. За повідомленням Департаменту інформації Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ),

на початку грудня в Гельсінкі (Фінляндія) відбулася міжнародна екуменічна конференція *«Resisting Empire, Promoting Peace: Churches Confront the „Russian World’ Ideology“* («Протидія імперії, служіння миру: Церкви проти ідеології „руського міра“»), організована Радою Європейських Церков (СЕС) у співпраці з Євангельсько-Лютеранською та Православною Церквами Фінляндії. УГКЦ на форумі представив о. Ігор Шабан, голова Комісії УГКЦ з міжконфесійних і міжрелігійних відносин. У своїй доповіді він наголосив, що для українських християн і всього нашого народу тема конференції не є теоретичною чи суто академічною — вона пов’язана з реальністю війни, яку Україна переживає щодня. За словами І. Шабана, ідеологія „руського міра“ — це не просто набір політичних тез чи культурних символів. Це система виправдання насильства, окупації та знищення людської гідності. У ході дискусії представник УГКЦ поділився також досвідом душпастирського служіння під час війни: роботою капеланів на фронті, діяльністю парафій, які приймають внутрішньо переміщених осіб (ВПО), і гуманітарними ініціативами Церкви, зокрема роботою патріаршого фонду «Мудра Справа». Текст: https://risu.ua/predstavnik-ugkc-vistupiv-na-ekumenichnij-konferenciyi-v-finlyandiyi-de-analizuvali-fenomen-russkogo-mira_n160752

32. Предстоятель ПЦУ взяв участь у презентації чергового тому Історико-богословської енциклопедії [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. — 2025. — 26 листоп. — Електрон. дані. Подано інформацію, що Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 25.11.2025 взяв участь у презентації 4-го тому Ілюстрованої історико-богословської енциклопедії, який нещодавно вийшов із друку. Видання має на меті зібрати й систематизувати знання з історії Церкви, богослов’я, релігієзнавства та церковного життя — охоплюючи біографії діячів, події, географію церков, доктрини, традиції, а також етапи розвитку релігійно-філософської думки. У своїй промові Епіфаній підкреслив важливість цього енциклопедичного проєкту для поглиблення знань про церковну спадщину та підтримки богословської освіти й історичної пам’яті. Новий том означає черговий

поступ у науковому оформленні богословсько-історичних знань і може стати цінним ресурсом для дослідників, духовенства й освітян. Текст: https://risu.ua/predstoyatel-pcu-vzyav-uchast-u-prezentaciyi-cherhovogo-tomu-istoriko-bogoslovskoyi-enciklopediyi_n160507

33. Путін хоче "посилити" російську ідентичність на окупованих територіях України: не забув про релігію [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 26 листоп. – Електрон. дані. Зазначено, що у РФ затверджено «Стратегію національної політики на період до 2036 року», яку підписав президент РФ Путін. Документ ставить за мету підвищити рівень загальної російської громадянської ідентичності до 95 % населення. В указі Путіна вказано, що дуже важливо "вжити додаткових заходів для зміцнення загальної російської громадянської ідентичності", закріпити використання російської мови та протидіяти "спробам недружніх іноземних держав дестабілізувати міжетнічні та міжконфесійні відносини та створити розкол у суспільстві". Окремо передбачено заходи щодо частин України, окупованих після повномасштабного вторгнення 2022 р., щоб збільшити кількість людей, які ідентифікують себе як росіяни та користуються російською мовою. Документ відображає прагнення російської влади централізовано формувати національну ідентичність та контроль над населенням на захоплених територіях. Текст: https://risu.ua/putin-hoche-posiliti-rosijsku-identichnist-na-okupovanih-teritoriyah-ukrayini-ne-zabuv-pro-religiyu_n160512

34. Рада українських Церков штату Вашингтон закликала Трампа посилити тиск на Росію, щоб змусити її до справедливого миру [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 3 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що Рада українських християнських церков штату Вашингтон долучилася до публічної дискусії щодо мирних переговорів для закінчення війни в Україні, розпочатої через агресивні дії РФ. Українські релігійні лідери спрямували звернення до Президента Дональда Трампа та інших високопосадовців США, у якому звернули увагу на ключові підходи, які

здатні сприяти припиненню російського вторгнення та становлення справедливого і довготривалого миру в Україні. Українська християнська спільнота Вашингтону наголосила, що ця війна має чіткі ознаки геноциду українців. Підписанти звернення до Д. Трампа переконані, що стабільний і довготривалий мир можливий у разі надання України юридичних гарантій безпеки. Лідери українських християнських спільнот Вашингтону наголосили, що економічний тиск з боку США та їхніх європейських союзників має лише посилюватися, щоб спонукати Кремль відмовитися від своїх загарбницьких і геноцидальних планів щодо України. Вони закликали Д. Трампа мати рішучу позицію та змусити РФ до реальних поступок і безумовного припинення вогню. Наведено повний текст листа Ради Церков штату Вашингтон до Президента Д. Трампа, який поширила Рада українських християнських Церков. Текст: https://risu.ua/rada-ukrayinskih-cerkov-shtatu-vashington-zaklikala-trampa-posiliti-tisk-na-rosiyu-shchob-zmusiti-yiyi-do-spravedlivogo-miru_n160693

35. Святині родинних зв'язків [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2025. – 3 груд. — Електрон. дані. Йдеться про презентацію у Національному заповіднику "Софія Київська" спецвипуску журналу "Антиквар", присвяченого чернігівському Спасо-Преображенському собору. Зазначено, що обидва храми мають не лише спільні духовні, а й родинні корені – збудували їх сини Святого князя Володимира, Ярослав і Мстислав, після того, як поділили між собою владу. Наведено коментар на презентації третього Президента України Віктора Ющенка, який наголосив, що "ці два величезні об'єкти базово стоять на фундаменті нашої державності і потребують всілякої уваги – і державної, і національної, і наукової", та висловив "велику приємність" з приводу того, що генеральна директорка Національного заповідника "Софія Київська" Неля Михайлівна Куковальська та генеральна директорка Національного заповідника Наталія Борисівна Реброва "Чернігів стародавній" наразі тісно співпрацюють, адже "виклики,

які стоять перед обома заповідниками надзвичайно важливі”. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/192527/>

36. Томчишин Ю. У Бережанах реставратори відновили столітні розписи у храмі [Електронний ресурс] / Юля Томчишин // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 16 листоп. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що на Тернопільщині презентували результати реставрації унікальних настінних розписів початку ХХ ст. у храмі Пресвятої Трійці. Давній живопис виявили під шарами ґрунтовки та фарби. Мистецтвознавці упевнені: це дуже важливе відкриття для дослідження сакрального мистецтва Галичини періоду модернізму. За словами краєзнавця Богдана Тихого, Церкву Пресвятої Трійці почав будувати в 1748-му воєвода Август Олександр Чорторийський. Споруджували святиню упродовж 20 років. Зазначено, що роботи з відновлення внутрішнього оздоблення храму розпочали понад три роки тому. Настоятель храму отець Іван Хрептак залучив команду Об'єднання іконописців в ім'я святителя Кипріяна, митрополита Київського, «Образ» зі Львова. Тепер відвідувачі храму зможуть побачити відновлену композицію «Зіслання Святого Духа на апостолів». Таких пам'яток небагато, найбільше їх – у Львові, – зазначив професор Львівської національної академії мистецтв, іконописець Роман Василик. За його словами, віднайдені розписи – синтез неовізантизму і сецесії. Реставратори планують продовжити роботи у храмі Пресвятої Трійці вже навесні. В архівних документах також розшукують автора чи авторів розпису. Їх пов'язують із митцями з Промислової школи у Львові та мистецьким колом одного з головних реформаторів українського церковного малярства Модеста Сосенка.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4058364-u-berezanah-restavratori-vidnovili-stolitni-rozpisi-u-hrami.html>

37. Троценко Л. Папа Римський розкритикував заяви Трампа щодо Європи [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 10 груд. — Електрон. дані. *Як повідомив телеканал «Sky*

News», Папа Римський Лев XIV висловив свою думку щодо останніх заяв Президента США Дональда Трампа, в яких той виступив із критикою на адресу Європи. Понтифік наголосив, що ці висловлювання, виглядають як спроба зашкодити дуже важливому союзу, який відіграє значну роль нині та матиме вагоме значення в майбутньому. На його думку, деякі заяви Д. Трампа кардинально впливають на ті відносини між Європою та США, які впродовж багатьох років вважалися справжнім союзом. У той же час, відповідаючи на питання журналіста щодо оцінки американського мирного плану для України, Папа заявив, що «волів би цього не коментувати». Текст: <https://ua.korrespondent.net/world/4839172-papa-rymskyi-rozkrytykuvav-zaiavy-trampa-schodo-yevropy>

38. У Києво-Печерській лаврі запрацював аудіогід, адаптований жестовою мовою [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 24 листоп. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури України (МКУ), у Києво-Печерській лаврі запрацював перший в Україні аудіогід, адаптований жестовою мовою. Тепер люди з порушеннями слуху можуть повноцінно відвідати й дослідити найважливіші пам'ятки Лаври: Успенський собор, Троїцьку надбрамну церкву, Велику лаврську дзвіницю, церкву Спаса на Берестові та інші святині. У МКУ привітали запуск проєкту, який відкриває культурну спадщину для ще більшої кількості відвідувачів та формує справді доступне культурне середовище. Ініціатива продовжує реалізацію Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору, започаткованої Першою леді Оленою Зеленською. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4062385-u-kievopecerskij-lavri-zapracuvav-audiogid-adaptovani-j-zestovou-movou.html>*

39. У Києво-Печерській лаврі представили ікону святого Миколая XVIII століття [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що до Дня святого Миколая у Національному заповіднику “Києво-Печерська лавра” відкрилася камерна*

експозиція з єдиним предметом – іконою “Святий Микола Чудотворець” другої третини XVIII ст. Раритет із закритих фондів Лаври вперше представили широкому загалу у межах проєкту “Виставка одного експоната”. Ця унікальна пам’ятка з фондового зібрання дає можливість не лише оцінити мистецькі тенденції того часу, а й зрозуміти, як формувалася одна з найбільших музейних колекцій країни. Нині фондова колекція Лаври налічує понад 72 тис. експонатів, більшість із яких зазвичай недоступні широкій публіці. Проєкт “Виставка одного експоната” дозволяє побачити саме такі раритети. Текст: https://risu.ua/u-kiyevo-pecherskij-lavri-predstavili-ikonu-svyatogo-mikolaya-xviii-stolittya_n160803

40. УГКЦ представлена на Форумі українців Східної Європи [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 13 груд. – Електрон. дані. За повідомленням Департаменту інформації Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ), у Перемишлі стартував Форум українців Східної Європи, який проходить 12 – 14 грудня в Українському народному домі під гаслом «Українці Східної Європи: єдність, сила, майбутнє. Разом формуємо переможне завтра». У заході бере участь команда Пасторально-міграційного відділу УГКЦ: о. Андрій Гах, о. Віталій Храбатин та о. Роман Ільницький. Форум об’єднав представників українських громад із 10 країн Східної Європи — Чехії, Естонії, Грузії, Угорщини, Латвії, Литви, Молдови, Польщі, Румунії та Словаччини, а також учасників з України. Мета заходу - згуртування українців регіону задля підтримки України, її перемоги у війні та утвердження європейського майбутнього держави. Програма форуму передбачає урочисте відкриття за участю представників українських і польських інституцій, духовенства УГКЦ та Православної Церкви України, дипломатів і лідерів українських громад. Упродовж трьох днів учасники обговорюватимуть питання війни та інформаційної безпеки, європейської інтеграції України, ролі українських громад за кордоном, освіти, молодіжного лідерства й збереження національної ідентичності. Текст: https://risu.ua/ugkc-bere-uchast-u-forumi-ukrayinciv-shidnoyi-yevropi_n160940

41. УПЦ МП намагається затягувати судові процеси - голова Держетнополітики [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 12 груд. – Електрон. дані. *За словами голови Державної служби України з етнополітики і свободи совісті Віктора Єленського, представники УПЦ (МП) намагаються затягувати судові процеси щодо свого визнання афілійованою з РПЦ та припинення діяльності в Україні. Зокрема УПЦ (МП) відмовляється виконувати припис Держетнополітики про вихід зі структур РПЦ і використовує процесуальні засоби для відтермінування розгляду справ у суді. Саме правове протистояння відбувається в контексті застосування Закону України про захист конституційного ладу у сфері релігійних організацій, який забороняє діяльність релігійних організацій, афілійованих із іноземними структурами, що підтримують війну проти України. Станом на 11 грудня апеляційний суд відклав розгляд справи на невизначений строк, що свідчить про складнощі реалізації державної політики щодо свободи совісті та законодавчого регулювання діяльності релігійних структур у період воєнного стану. Текст: https://risu.ua/upc-mp-namagayetsya-zatyaguvati-sudovi-procesi---golova-derzhethnopolitiki_n160912*

42. Християни світу відзначили Міжнародний день Біблії [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що 30 листопада християни різних конфесій у всьому світі відзначили Міжнародний день Біблії – день спільного читання Святого Письма й нагадування про його значення для християнських спільнот. Свято має понад 80-річну історію та виникло в один із найважчих періодів ХХ ст. Біблія вже десятиліттями утримує статус найбільш виданої книги у світі. На початку ХХ ст. Біблію перекладено 567 мовами. Сьогодні — понад 2500 мовами та діалектами, що робить її найбільш перекладеною книгою людства. В Україні, зокрема у Чернівцях, День Біблії відзначили на Центральній площі. Під час заходу кожен бажаний мав можливість отримати в подарунок Новий Заповіт від Українського Біблійного Товариства та взяти участь в зборі коштів на придбання тактичних*

аптечок для Збройних Сил України (ЗСУ). Мета - заходу донести суспільству важливість щоденного читання Біблії для збереження віри та емоційного здоров'я під час війни. Текст: https://risu.ua/hristiyani-svitu-vidznachili-mizhnarodnij-den-bibliyi_n160619

43. Через підтримку війни в Україні Церква Швеції закликає парафії розірвати контакти з монастирем РПЦ в Мінську [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що Церква Швеції розіслала своїм парафіям попередження з рекомендацією більше не запрошувати монахинь Свято-Єлисаветинського монастиря з Мінська. В інформаційному повідомленні Церкви Швеції йдеться, що монахині «підтримують тісний контакт із ГРУ та підпорядковуються Московському Патріархатові під керівництвом Патріарха Кирила» і таким чином опосередковано підтримують російський режим. Парафія Тебю під Стокгольмом, яка запрошувала монахинь упродовж восьми років, вже вибачилася та заявила про розрив контактів «на час війни». Міністр міграції Швеції Юган Форссель заявив про можливий перегляд правил перебування в країні осіб, пов'язаних із інтересами російської держави. За його словами, «Швеція не зобов'язана виявляти гостинність до тих, хто підтримує російську агресію проти України». Текст: https://risu.ua/cherez-pidtrimku-vijni-v-ukrayini-cerkva-shveciyi-zaklikaye-parafiyi-rozirvati-kontakti-z-monastirem-rpc-v-minsku_n160660#goog_rewarded

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

18.12.2025. р.